

Результати діяльності Національної академії наук України протягом 95 років її існування доводять високу ефективність академічної системи організації науки. Переваги такої системи полягають у здатності започатковувати й розвивати потужні наукові школи, забезпечувати високий рівень досліджень, швидко організовувати міждисциплінарні дослідження комплексних фундаментальних і науково-технічних проблем, здійснювати обґрунтовану й незалежну від відомчих або корпоративних інтересів наукову експертизу, готувати висококваліфіковані наукові кадри.

Характерною особливістю, притаманною НАН України, стала орієнтація, починаючи з 1960-х років, на цілеспрямовані фундаментальні дослідження, на створення на основі їхніх результатів прогресивних прикладних розробок і технологій, на розвиток власної дослідно-виробничої бази й різноманітних форм зв'язків науки з виробництвом. Це дало змогу інститутам НАН України істотно впливати на підвищення технічного рівня галузей народного господарства, брати активну участь у реалізації масштабних державних програм, а з набуттям Україною незалежності – можливість здійснювати науково-технічне забезпечення базових галузей економіки.

Незважаючи на значні втрати під час економічних криз останніх десятиліть, Національна академія наук в основному зберегла свій творчий потенціал і позиції провідного наукового центру та є фактично єдиною діючою в Україні організаційною структурою, що має повний цикл функціональних можливостей у науковій і науково-технічній сферах. Цьому сприяло те, що роботу з удосконалення й підвищення ефективності своєї діяльності в нових соціально-економічних умовах Національна академія наук проводила на постійній основі та регулярно готувала відповідні програмні документи. Зокрема, 1995 р. було затверджено й реалізовано програму реформування НАН України, а 2005 р. – заходи з підвищення ефективності діяльності НАН України.

Концепцію розвитку Національної академії наук України на 2014–2023 рр. підготовлено відповідно до рішення сесії загальних зборів НАН України від 18 квітня 2013 р. Реалізація цієї Концепції покликана сприяти зростанню ролі вітчизняної науки як важливого чинника модернізації країни, збільшенню внеску Національної академії наук у забезпечення ефективного економічного й соціального розвитку України, її обороноздатності й національної безпеки шляхом:

- підвищення рівня фундаментальних і прикладних досліджень, посилення їхнього міждисциплінарного характеру, подальшого розвитку конкурсних і програмно-цільових засад планування науково-дослідних робіт;
- активізації досліджень і розробок, спрямованих на підвищення наукоємності й конкурентоспроможності вітчизняного виробництва, створення ефективної інноваційної інфраструктури;
- підвищення ефективності й прозорості використання бюджетних коштів, що спрямовуються на фінансування наукової та науково-технічної діяльності, посилення конкурентних засад фінансування досліджень;
- розвитку інфраструктури досліджень, поліпшення їх матеріально-технічного й інформаційного забезпечення;
- зміцнення кадрового потенціалу, підтримки провідних наукових шкіл, залучення до академічних установ талановитої молоді;
- розвитку освітньої діяльності, розширення участі в підготовці наукових кадрів вищої кваліфікації;
- подальшої інтеграції у міжнародне наукове співтовариство (***Концепція розвитку НАН України на 2014–2023 роки // Національна академія наук України***
(<http://www.nas.gov.ua/text/pdfNews/CONCEPTSIYA%20ROZVYTKU.pdf>).